

(Стратфор, 22. децембар 2008)

Резиме

Извори Стратфора у Москви наводе да Русини, етничка групација која већином живи на западу Украјине, намеравају да прогласе независност од Украјине. У извештајима се тврди да Русини не наступају сами, већ да организациону и финансијску потпору добијају од Русије. Није никаква тајна да Русија ради на томе да увећа и консолидује сопствени утицај у Украјини. Русини су на таквом стратешком месту да би њихово одвајање могло практично уништити изгледе већ ослабљене Украјине да одржи политичко јединство, што би омогућило да ова земља падне под још јачи утицај Кремља.

Анализа

Русини, мало позната средњоевропска етничка заједница, већ два месеца разматрају проглашавање независности. Стратфор је сазнао да иза овог сецесионистичког покрета стоји Кремљ.

У Закарпатској области је 25. октобра ове године одржан скуп под називом Други европски конгрес карпатских Русина, на коме се говорило о издвајању Русина из Украјине. Овом састанку, којим је председавао председник Удружења карпатских Русина Дмитри Содоров, присуствовало је на стотине делегата, од којих неколицина припада проруским покретима у Украјини. Содор је утицајни православни свештеник у области која је под јурисдикцијом Московске патријаршије. Содор, кога оптужују за сепаратизам и везе са Русијом, закључио је састанак меморандумом у коме се захтева поновно успостављање „русинског идентитета“ у облику независне русинске државе до краја године.

Русини су источнословенски народ који потиче са Карпата. Имају посебан језик, културу и идентитет којим се разликују од већине житеља Украјине, где већина њих и живи. Иако статистички подаци о броју Русина варирају, може се рећи да их има између једног и једног и по милиона. (Украјина званично не сматра Русине мањином, већ их одређује

као групу у оквиру украјинског етноса). Већина Русина живи у Закарпатској области. Иначе, укупан број житеља ове области је око 1,25 милиона, што значи да су број и утицај Русина у њој велики.

Русини не живе само у Украјини, већ их има у у Словачкој, Пољској и Румунији. Уколико би Русини у Украјини постали независни од Кијева, мало је вероватно да би Русини у суседним земљама остали да седе скрштених руку. А пошто су ове земље чланице Европске Уније и НАТО-а, русинска сецесија има стратешку важност за цео регион.

Руска подршка русинском покрету за независност није изолован инцидент. Када је почетком 2008. године Косово прогласило независност од Србије, Русија је упозорила Запад да не признаје ову одметнуту покрајину под претњом да ће узвратити истом

мером. Међутим, откако се Запад оглушио о захтев Русије, Кремљ настоји да пружи прикривену подршку мноштву покрета за независност који не одговарају западним интересима. Имајући у виду њихову стратешку локацију, русински покрет за независност постао је примамљив за Москву.

Иако етничке групе са сепаратистичким тенденцијама нису малобројне, Русини су корисни Русији из два разлога. Као прво, омогућили би Русији да успостави контролу над Украјином, која је постала прва мета путем које би се остварило поновно успостављање руског утицаја у другим земљама. Украјина је стратешка тампон-зона између Русије и Запада, а 90% руског извоза енергената пролази кроз Украјину на путу за Европу, због чега је постала транзитни центар. Укратко, Русија једноставно не сме дозволити да Украјина потпадне под утицај Запада.

Као друго, подржавање русинске независности служи да би се Европи и Сједињеним Америчким Државама узвратило због признавања независности Косова. Русинска независност сигурно није у интересу чланица Европске Уније као што су Словачка, Пољска и Румунија. Она би створила раздор у овим земљама (па тако и у Европској Унији као целини) и у најмању руку би их омела у активностима усмереним против Русије.

Пише: Стратфор
петак, 26 децембар 2008 19:01

Чињеница да је домовина украјинских Русина Закарпатска област чини недавне догађаје још битнијим. Она се налази на крајњем западу Украјине. Русија је до сада ширила свој утицај и успостављала контролу на југу и истоку Украјине, где живи велики број Руса, говорника руског језика, као и симпатизера Русије. Уколико Москва успе да се пољуља утицај Кијева на западу Украјине, који је једино проевропско упориште у тој земљи, онда ће Русија у географском смислу практично разбити Украјину.

Уопште није случајно што се организују скупови какав је одржао Сотор, а по свој прилици ће их бити још и више. Ове делегације су привукле пажњу украјинске тајне полиције, која оптужује Сотора за угрожавање територијалног интегритета земље. Тајна полиција жели да уђе у траг пореклу финансирања ових сепаратистичких група. Соторова тврдња како новац добија од локалних привредника не звучи уверљиво. Финансијска и организациона подршка коју Русини добијају потиче од руских обавештајних служби. Кијев је почео да препознаје претњу коју њихово деловање представља. Мала украјинска националистичка партија Слобода затражила је да русински сепаратисти буду кривично гоњени.

Заједно са осталим отвореним и прикривеним активностима Москве на овом пољу, најновији догађаји би могли да распарчају Украјину, која је већ подељена и дисфункционална. А то Русији потпуно одговара.